

UZASADNIENIE

Proponowane zmiany zmierzają do usunięcia sprzeczności między treścią art. 165 § 2 i 1135⁵ k.p.c. a przepisem art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ustanawiającym zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową.

Niezgodność ta została dostrzeżona przez Komisję Europejską, która zainicjowała już przeciwko Polsce postępowanie o naruszenie z art. 258 Traktatu, wydając w październiku 2012 r. tzw. uzasadnioną opinię i wzywając do usunięcia naruszenia. Kolejnym krokiem Komisji w tej sprawie może być wniesienie skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a całe postępowanie ostatecznie może prowadzić nawet do poważnych konsekwencji finansowych dla Polski. Należy dodać, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 r. wydanym w sprawie prejudycjalnej Alder et Alder (C-325/11) stwierdził sprzeczność art. 1135⁵ k.p.c. z rozporządzeniem nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2007, str. 79). Z tego względu zachodzi pilna potrzeba wprowadzenia zmian w przepisach dotyczących stron mających miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie członkowskim UE innym niż Polska.

Proponowana zmiana art. 165 § 2 k.p.c. zmierza do zrównania skutków złożenia pisma procesowego w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w Polsce i placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (w rozumieniu art. 2 pkt 13 dyrektywy 97/67/WE). W obu przypadkach oddanie pisma będzie równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Projektowany przepis art. 165 § 2 uwzględnia zmiany wprowadzone ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529). Ustawa ta dostosowała przepisy krajowe do wskazanej wyżej dyrektywy, ale nie odnosiła się do sprzeczności przepisu art. 165 § 2 k.p.c. z postanowieniami Traktatu.

W tym samym celu przewiduje się ograniczenie zakresu zastosowania art. 1135⁵ k.p.c. (nakazującego wskazanie pełnomocnika dla doręczeń) do sytuacji, w której strona ma miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie, które nie jest

członkiem Unii Europejskiej. Wzorcem regulacji jest tu przepis art. 1119 k.p.c. dotyczący kaucji aktorycznej. W rezultacie w stosunkach między sądem polskim a stroną mającą miejsce zamieszkania, zwykłego pobytu lub siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej konieczne będą tzw. efektywne doręczenia zarówno wówczas, gdy będzie to pierwsze doręczenie (doręczenie pozwu lub wniosku w postępowaniu nieprocesowym), jak też kolejne doręczenia w toku postępowania. Do doręczeń tych znajdą zastosowanie przepisy wskazanego wyżej rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r., dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Proponowane zmiany wyeliminują sprzeczność między treścią art. 165 § 2 i 1135⁵ k.p.c. a przepisem art. 18 zd. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przewiduje on, że w zakresie zastosowania Traktatów i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które one przewidują, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa

Propozycje zawarte w projekcie dotyczą nieograniczonego kręgu jednostek, które mogą występować w charakterze uczestników postępowania cywilnego. Zmiany dotyczą również działalności organów procesowych i operatorów pocztowych.

3. Konsultacje

Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Radę Sądownictwa.

4. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustawy

4.1. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej nowelizacji spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa. Z uwagi na konieczność dokonywania efektywnych doręczeń adresatom zamieszkałym, mającym siedzibę albo miejsce zwykłego pobytu w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej zwiększą się bowiem wydatki związane z tymi doręczeniami. Koszt opłaty pocztowej za jedną przesyłką listową poleconą za potwierdzeniem odbioru wynosi około 13 złotych. Wydatki spowodowane ustawą będą ponoszone w ramach dotychczasowych środków planowanych w części 15 „Sądy powszechne”.

Globalne oszacowanie wysokości skutków finansowych dla budżetu państwa nie jest możliwe, gdyż w zestawieniach statystycznych nie wykazuje się liczby spraw cywilnych, w których stronami (uczestnikami) są podmioty wymienione w art. 1135⁵ § 1 k.p.c. Nie da się też oszacować, w jakiej części tych spraw

ustanawiani są pełnomocnicy zamieszkali w Polsce albo pełnomocnicy do doręczeń w Polsce.

Projektowana ustawa nie spowoduje natomiast skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4.2. Wpływ na rynek pracy

Regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

4.3. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacja nie wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4.4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

4.5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, a proponowane zmiany służą realizacji postanowienia zawartego art. 18 zd. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.